

Nro. 6.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indult Bétsből, Kedden Julius 19-ik napján
1803-ik esztendőben.*

N é m e t O r s z á g.

L a u e n b u r g, Jul. 6-dikán. Azért, hogy a' Frantziáktól, seregeinknek egy betsületes Capitulatziót ki tsikorhassunk, minden készületeket megtettünk vala, hogy az ő hozzánk való általjöveteleket meg-gátolhassuk. Egész táborunk az Albis partján állott fegyverben, 's a' partot ágyukkal rakott Battériák fedezték. A' szükséges helyekre fegyveres csoportok állottak ki, az élésházák megtöltettek, az ágyuk a' kisütésre készen állottak, 's több e' félék; egy szóval a' város az ostrom alá már egészen készen vala: midőn tegnap délután, az az örvendetes hír, hogy a' Capitulatzió szerentsésen tökellelességre ment légyen, minden hadi készüle-

teinket egyszerre félbe szakasztá. A' Capitulátziót egész formájában még nem láttuk : tsak annyit tudunk, hogy a' Hannoverai sereg le teszi fegyvereit, a' katonaság széljel oszlik, és a' Frantziák ellen ezen háboruban nem tsatározhat.

Frantzia Respublika.

Páris, Jul. 3-dikán. Az Ekklesiái dolgokra ügyelő Minister Portalis, előre egy útasító rendelést küldött-el azon városokban lévő Püspökökhöz, a' hol Bonaparte Brüzszel felé kerefztül utazik, a' melly útasítás summásan ezeket foglalja magában: — „Az Első Konzúl Belgium felé folytatja útját. A' nemzet' fejéhez, 's a' vallás helyreállítójához, igen nagy tiszteletet, szeretetet, és háládatosságot mutatni, nem lehet. Tehát minden városokban, a' hol Püspök találtatik, ez, az alatta lévő papsággal egygyütt, a' város' kapujáig ki megy eleibe, néki a' kerefztet a' megtsokolásra oda tartja, onnét ötet egy kárpit (menyegzet) alatt a' fő templomba késéri, 's ezen énekre: Ime, küldöm az én angyalomat, a' ki előtted utat készítsen, &c, rá kezd. A' templom' ajtajában oda tartja néki a' szentelt vizet, a' Konzúl pedig a' szentelöt az újával megilletvén, magára kerefztet vét. Azután a' Konzúlnénak 's a' több késérőknek is oda tartatik a' szentelt víz. Végezetre a' Konzúl a' nagy Oltár előtt egy menyegzet alatt térdre esvén, a' Püspök bal felől az Oltárra megy, 's fel fedezett fővel, így könyörög: Uram, tartsd-meg Napoleont, a' mi Első Konzulunkat, &c. A' ceremoniát Te Deum éneklés rekerzti-be.

„Nem kell hinni (így ír Amiensből egy valaki) hogy az újságírók elég érzékenységgel elő adhatnák az ide való lakosoknak azon magokon kívül

való ragadtatásokat, a' mellyel az Első Konzúlt fogadták. Itt van tsak egy példa reá: Egy gazdag kereskedőnek 17 esztendősen igen szép leánya, be megyen szüleivel egygyütt egy fabrikába, a' hova már várták a' Konzúlt. A' leány már előre alig tudta tartóztani magát örömeiben. Egyszer meg érkezik a' Konzúl — a' leány nem bír magával — mások sem birnak velle — a' Konzulhoz szalad, örvendező sirással a' lábaira esik, 's meg ölelvén, mind addig asztatta könyve' arjával, míg a' Konzúl fel nem emelte, 's igen kedves nyájaskodásai által nagy felindulását tsendesíteni kívánta, de a' mely által még jobban meg illette és nagyobb siralomra indította az ártatlant. A' Konzúlné is szemlélője vólt az egész érzékeny játéknak, 's nem tsak hogy igen kedvesen enyelgett a' leánnyal, hanem más nap a' férjje' brillántal igen gazdagon kirakott képét ajándékba küldötte néki.

B o u l o g n e, Jul. 1 - ső napján. Az Első Konzúl tegnap estvéli 11 órakor ide érkezett, és ágyuk' dörgése által fogadtatott. Ma hajnalban 3 órakor, midőn még mások tsendes álomban lettek volna, ő már néhány tisztektől késértetvén, a' kikötőhely' megvizsgálásában foglalatoskodott. A' többek közt azt tselekedte, hogy 6 Frantzia és 5 Spanyol Schalupokat (kisedes hajókat) a' kikötőhely' eleibe ki-küldvén, külömbkülömb féle fordulásokot tétetett maga előtt vélek. Hanem aznap délután még jobb alkalmatossága vólt magát ezen Schalupok' gyakorlottságok felől magát meggyőzni, minthogy 3 Anglus Frégatok ezeket megtámadván, a' izemei előtt meg-verekedtek vellek: hanem, mitsoda kimenetellel, még nem tudhatni.

D ü n k i r c h e n, Jun. 26 - dikán. Az a' hír

szárnyal, hogy három, t. i. St. Omer körül 100 ezer, Cherbourgual 60 ezer, Hollandiában 40 ezer emberekből álló tábor fogna, haladék nélkül öfsze gyülekezni. — Brüsfszelből írják, hogy a' Hadi Minister és a' Státus-Tanátsnak azon része, a' mellynek kormányozása alatt a' tengeri dolgok vannak, ide várattatván, azt hozzák ki némelyekbelölle, hogy az Anglia ellen intéztetett expedi-tziót illető projektomnak sok környülálásiái ki-nyilatkozhatnak az Első Konzúlnak Brüsfszelben leendő tartozkodása alatt, a' mellyeket még ma vastag homály fedez.

O l a f z O r f z á g.

G é n u a, Jun. 25 dikén. — Fr. Országának Délre fekvő tartományából új seregek indultak be Olasz ország felé, az ott táborozó Fr. seregek számának kipótolására. Midön mind helyben lesznek ezen seregek, 110—120 ezer emberekből fognak állani, és három főbb táborokat formálnak. Az egygyik Piemontban a' Gen. Dupont vezérlése alatt lesznek, mint tartalék sereg, 's arra is vigyázni fog, hogy az ott magokat még máig is nyakran mutogató haramiák, az úgy nevezett Barbetek, zabolán tartódjanak, 's a' jó rendet semmi féle nyúghatat-lankodók meg ne rontsák. A' másik a' tulajdon képpen való O l a s z o r f z á g i t á b o r, a' mely mostanában valami 50 ezer emberekből áll, és kü-lömbkülömb apró csoportokban, Liguriát, Hetru-riát, 's a' régi Lombardia tartományait tartja el-foglalva. A' harmadik az, a' melly egy idő óta a' Gen. St. Cyr vezérlése alatt a' Nápolyi kikö-tőhelyek felé folytatja útját. Ennek neve, Szem-mel-tartó (Observations) tábor, 's ennek száma is 50 ezerre fog pótoltatni. Hanem e' nem mind Fran-

tlákból áll; az Olasz Respublika fegyveresei is ezek között vannak.

M a y l a n d , Jun. 27-dikén. — Az a' nemzeti innep, melyről irtuk, hogy minden esztendőnként nagy pompával fog itt celebráltatni, még itt soha nem láttatott ceremoniával mene tegnap véghez. A' Vice Elölülő, paradírozó katonaság között, és minden itt lévő, Olasz és Frantzia Generálisoktól késértetvé, 11 órakor be ment a' fő templomba. A' jobbjá felől vólt fő vezér Gen. Murat. Templom után az Országlószék' házában, 40 férjhez-menendő leányoknak osztottak menyaszsonyi ajándékokat, a' kik minyájan haza-oltalmazóknak, tiszteknek, altiszteknek, és önként-vállalkozott köz-embereknek gyermekeik vóltak. Dél után minden közönséges kertek' ajtai megnyitattak, a' melyek külömbkülömbféle oltárokkal, álló-képekkel, és emlékezet oszlopokkal vóltak ezen alkalmatosságra felékesittetve. Itt a' fák között, külömbkülömb el esett vitézek' tiszteletire emeltetett mauzoleumok — amott égy alkotmány, a' melyen külömbkülömb gyözedelmi tzimerek, 's ezek között a' Gyözedelem' állóképe, a' ki a' Bonaparte nevet irta fel egy oszlopra — másutt ismét a' Fr. és Olasz Respublikák, úgy ábrázoltatva, mint a' kik egymással kezét tsapnak — 's több e' félék szemléltettek. A' Bonaparte piatzának nevezetű piatzon vólt készittetve egy Circus, a' Caracalla vagy Maximinus circussaik formájára, melynek kerületében, bajvivások, lovakkal való pályafutások, &c, estek, 's a' gyözedelmeknek koszoruk és egyéb jutalmak osztattak. Az azon estvéli theátromon való játék, egészen a' Bonaparte virtussainak, 's nevezetes expeditzióinak emlegette-

tésekből állott, 's a' játékot ugyan azon theatronon ingyen való bál követte. A' város meg volt világositva. — A' rekrutázás azonközben tüzesen foly, 's az Olasz és úgy nevezett Lengyel katonasoportok, egymásután takarodnak a' St. Cyr' vezérlése alatt lévő sereg felé.

R o m a , Junius 25-ikén. — Gen. St. Cyr , négy nemzete-béli tisztektől késértetvén , 22-dikben ide érkezett, 's az nap a' Fr. Követnél Cacault polgárnál, tegnap előtt pedig a' Pápa Status-Titoknokjánál Cardinalis Consalvinál ebédelt.

N á p o l y , Jun. 21-ik napján. — Lord Elliot, mint az Anglus udvar' Követje, a' múlttsötörtökön meg érkezett ide egy Fregáton, 's mingyár más nap be-köszönő audentziára ment a' Királyhoz. Útjában el fogott egy Fr. kisdéd hajót, a' melly leg alább 400 ezer forintokat érő terével, és Athene béli igen betses ritkaságokkal vezetett Konstantzinápolyból haza felé. — Hogy magát Nápoly várossát is a' magok őrizetek alá akarják venni a' Fr. seregek, nem mutatják a' környülállások. — Jeles megjegyzés a' Párisi és Nápolyi levelekről, hogy amazok, még a' Moniteur is, mind erőssítik, ezek pedig még ma is tagadják, azt, hogy Malthában nagy peftis kegyetlenkedne.

N a g y B r i t a n n i a .

L o n d o n . — Parlamentomi dolgok. — Alsó Ház. — Folytatása a' közelébbi M. Kurirban félbe szakadott beszédnek, mellyel a' Hadi Minister a' siető, és leg hathatósabb hadi készületeket javasolja: — „

„Hogy miben álljon ezen különös embernek egész plánuma, meg mondám; hogy plánumának

végrehajthatását mitsoda fundamentomon reméllje, ezt most vizsgálni nem akarom. A' mi engem' illet, meg nem foghatom, hogy egy józan okossággal felruházott teremtség, miként táplálhatja magát ilyen reménységgel, a' melly még az érzékenységekkel is ellenkezik. Egész plánuma, az ő megbántatott kevélységének, és egy olyan ember' elmejének szüleménye, kinek szemei előtt az üres ditsőllégnél és felemelkedett fényességnél egyéb soha nem forog. Azonközben, bár mi nagyra vágyó és a' józon okossággal ellenkező módon járjon is az Első Konzúl esze; bár mi lehetlen legyen is az ő tzelozásának betelyesedése; és bár mely meggyöződöttek léheffünk is a' felől, hogy az ellenség' próbatétele, néki sokkal veszedelmesebb fog lenni, mint nekünk: tsakugyan mind ezek mellett is nem kevésbé szükséges az, hogy magunkat egy leg nagyravágyóbb embernek, régulatlan, erőszakos, és tsak egy szempillantattól függő vakmerő plánuma, 's azon katonai furiának (forró nyavalyához hasonlító magán-kívül-valóságnak) a' melynek vezérlése alatt mostanában véghetetlen hadi erő van, paroxismusai ellen, készen tartsuk, és vigyázzunk. Midön halljuk, hogy a' reánk való rohanás' alkalmatossággával egygyik ellenséges hajós sereget a' másik fogja késérni, 's hogy egygyik sereg, a' másikat nyomban fogná követni: szükséges, hogy készen legyünk. Midön még e'féléket is hallunk, hogy az ellenségnek hozzánk való kiszállása, meg-történhető dolog: szükséges képpen, minden esethez hozzá kell készülnünk. Hogy néhány ezer ember partjainkra kiszállhat, 's azokat mind azokkal az iszonyuságokkal elborithatja, a' mellyektől már rég-ólta mególtalmaztattak, bi-

zonyos dolog. Kötelességünk tehát, hogy az ilyen vakmerő próbának, ha szintén végezetre hasznunkra fogna is az válni, tárgyául ne engedjük kitétődni magunkat. Minden némű elővigyazással vegyük eleit az e'féle történeteknek. A' plánum, mely szerént hadi erőnknek nagyobbitását javaslom, ez: Egy 40—50 ezer emberekből álló tartalék sereget kell formálnunk. Szárazon való erőnk soha nem vólt tengeri erőnkhez mérseklett, a' mely a' föld golyobiffán lévő minden tengeri erőt feljül halad. Annyi számú embert kell özsze gyűjtenünk, a' mennyi hazánk' védelmezésére szükséges, meg pedig a' leg nagyobb siettséggel. Ezen tartalék sereg' szolgálatjának, az egygyesült Nagy Britanniai birodalom' (t. i. Anglia', Skotzia', és Irlandia) minden részeire, sőt a' Kanálisban lévő Jersey és Guernsey szigetekre is, ki kell terjedni. A' 18—45 esztendős emberek között kell ezen tartalék seregnek sors-vonás által özsze szedettetni, a' melly a' militzia (provintziális, vagy vidéki katonaság) gyűjtésnek közönséges módja. Tsak az Universitas bélieket, a' Clérust, Prédikátorokat, a' hajó-épitóműhelyekben dolgozó mesterembereket, és az olyan szegény embereket, a' kiknek tíz esztendösnél idősebb és igaz ágyból származott fiok van, kell ki venni. Vidéki seregeinknek mostani száma 48,963. Ide tartozik egy 24,000 emberekből álló pótoló sereg. Ha ezekhez azon 40—50 ezer embereket hozzájok adjuk, a' kiknek özsze gyűjtetéseket mostan javaslom, 112 ezer emberekből fog, a' réguláris katonaság és az önként vállalkozók seregeiken kívül, a' hazánkat az ellenség kiszállása ellen a' partokon védelmezni fogó erő állani. Az önként-vállalkozók' seregét a' mostani

környülállások között el nem mellőzhetjük, midőn olyan dolog forog kérdésben, a' mellynek minden igaz Anglus' szemei előtt betsesnek kell lenni. A' III-ik Wilhelmus idejében hat hetek alatt az önként-vállalkozottaknak 30 Batalionnyaik állottak ki. Ma sem lelkesíti hazánkfiat kevesebb hazafi buzgóság, tsak elevenitteflék. El fog jöni az idő, hogy meg vizsgálunk és más lábra állítatunk kelle- tik egész hadi erőnket: hanem, a' mi a' jelen lé- vő időt illeti, úgy itélek, hogy a' töllem javasol- tatott eszközök nem tsak hazánk' védelmezésére, hanem arra is elégségesek, hogy a' Fr. Országlószék- nek, vagy inkább a' Fr. Ország' minden-ható El- ső Konzúljának megmútathassuk, hogy a' mi ha- zánk nem áll olyan gyenge és szegény fundamen- tomon, mint véle elhitették. Meg fogjuk mi azt néki mútatni, hogy van módunk az ő megsebesít- tődhető részeinek meg sebesítésekre: mert néki is vannak meg-sebelsittethető részei. Altal fogja ő azt nem soká látni, hogy mikor véllünk hadako- zik, nem tsak azt kell szemei előtt forgatni, hogy nekünk ártasson: hanem hogy magát országának belső részein is védelmezze, 's önnön bátorságáról is gondolkozzék."

W i n d h a m. — „A' javasóltatott eszközök (úgy mond) nem elégségesek. Abban magam is égygyet értek, hogy új időben élünk, és nagy ve- szedelmek fenyegetnek. Èn is úgy itélek, hogy ma nem alkalmaztathatjuk magunkat a' régi idők- höz: sőt oly igen hiszem ezt, hogy elkerülhetet- lennek tartom veszedelmünket, ha tsak a' mostani időhöz alkalmaztatott eszközöket nem veszünk elő. Leg nagyobb ellenvetésem pedig, a' melyre néz- ve a' Ministertől javasóltatott eszközöket helybe

nem hagyhatom, ez, hogy azok a' régi időkhez vannak alkalmaztatva. Vidéki katonáinkat sorsvonás által szedjük ugyan, 's az ő seregek még is béren fogadott emberekből áll; melyből az a' rosz következik, hogy azok, a' kiket a' sors ér, nagy bért fizetven magok helyett, öszsze szedig és elvonnyák a' regularis katonák között azokat, a' kiknek ezek között kellene szolgálni. Nem azt mondom, hogy a' kit a' sors ér, a' mind maga szolgáljon a' vidéki seregekben, ekkor képtelenséget kívánnék: tsak azt mondam, hogy ha valakit a' sors üt, és maga személyesen kiállani nem akar, ne legyen szabadsága mást fogadni maga helyet, hanem tartozzék bizonyos summát az Országlöszék' kassájába fizetni, és e' fogadjon azon summán olyan embert, a' kit a' reguláris katonák közzé adhasson. A' vidéki katonaság soha nem érhet a' reguláris katonasággal. Jó katona nem lehet valaki, ha tsak minden egyéb öszszeköttetődéstől el nem szakasztotta magát, és, hogy a' tengeri katonáknak egy kifejezésekkel éljek, ha tsak mintegy a' tenger vize fenekére le nem merült. A' mi három féle fegyveres erönket, a' szóknak három féle, t. i. férjfi, afzszony, és közös (masculinum, femininum, és neutrum) nemeihez hasonlithatom: reguláris katonáinkat a' férjfi, a' vidékieket az afzszony, és az önként-vállalkozókat a' harmadik nemüekkel tévén egy rangba, annyiban, a' mennyiben azok leg többet, a' második rendbéliek már nem annyit, a' harmadik rend béliek pedig leg kevesebbet érnek. Nem látom által, hogy mi okon nem akarjuk az elsők számát nevelni. Fontóljuk meg, hogy mi képpen akadályoztathatjuk meg leg bizonyosabban az elle 'g' kiszállását. Vidé-

ki katonáink ki lesznek vidéknek partjainak bizonyos szegeletére rendeltetve, a' mellyet védelmezni köteleztetnek. Fel teszem, hogy egy olyan szegeleten szálljon ki 100 ezer emberekből álló ellenséges sereg, a' mellynek visszafizára, a' Londoni számos vidéki-katonáság, ha jól vezéreltetik, elégséges lesz. De kiszálhat valamely helyen oly nagy számmal is, a' hol egyszeriben nem állithatunk éppen oly nagy számú sereget eleibe. Azt se fe felejtjük el, hogy a' szám sem mindenkor tehet bizonyossá a' dolog' jó kimenetele felől. Sok példa van, hogy egy erősségnek elfoglaltatása, egy egész országnak elveszését maga után vonta. Hannovera, a' maga népének számára nézve, három annyi sereget semmivé tehetett volna, mint a' Mortier vezérlése alatt lévő: még is meghódolt, 's minden tulajdona, törvénye és Konstitúciója mellől elalott ezen ország. Tehetnénk mi olyan változást nállunk, hogy azután az ellenség beütésétől semmit nem tarthatnánk, ha arra az állapotra nem juttattak volna Ministereink, hogy egy ellenséges seregnek látogatásunkra való megjelenésétől egy szempillantatig is bátrak ne lehessünk; és ha azt az időt el nem értük volna, hogy akár mely eszközöket el kelljen fogadnunk, minthogy valami, tsakugyan most is jobb, mint semmi. Nem javasalhatok én mostani környülállásainkra nézve annál jobbat, minthogy az egész népet, in m a s s a, oltöztöztessük fegyverbe; hogy az egész népet a' valóságos katonai munkában, úgy mint a' golyobissal való lövöldözésben, gyakoroltassuk: minthogy így, nem tsak reguláris katonáink, hanem fegyveres parasztjaink is dolgot fognak adni az ellenségnek. Az ilyen katonaságtól nem ki-

vánnék én semmi forma ruha béli ékességet, semmi marsch és contra-marsch béli, semmi jobbra-vigyázás és balra-nézés béli tudománt. Igen mélyen bele botsátkoztak az Anglus seregek ezekbe az apróságokba. Azon ditsőfféges időkben, midőn Marlborough Hertzeg alatt ütözeteket nyertünk, nem tartottuk oly fontos dolognak, azt, hogy a' jobb vagy bal lábával tegyék-é katonáink az első lépést. A' régi Frantziák is megvetették ezen tsekélységet. A' mostaniak pedig a' régieket követik. Megengedem, hogy Ministereink sokat fáradoznak a' haza védelmezésében: tsakhogy nagy titokban tartják, a' mit tsinálnak. Bonaparte is így tesz, és talám őtet követik Ministereink. Hanem a' mi állapotunk sokat különböz a' Frantziákétól: a' titkolódás szükséges a' tamadónak, hanem, nem jó annak, a' kit meg-tamadnak. A' titkolódás által meg nem tartjuk a' hazát, mint-hogy e' végre az egész népet fel kell fegyverkeztetnünk. Ha az egész nép véghez viszi, a' mivel tartozik, félelem nélkül szemlélem az ellenségnek minden fenyegetődzéseit: hanem, hogy a' nép véghez vigye kötelességét, szükség, hogy Ministereink se mulassák-el a' magokét.

T u d ó s í t á s.

Szabad Kir. Győr várossában, a' Tek. Káptalan dombján, a' Kufztodialis Kánonok házban, a' jövő Augusztus hónap 1 - ső és következő napjain, a' szokott órákon, külömbféle jószágok, úgy-mint több drága Apáturi arany lántzos keresztek, külömbféle hozzájuk tartozó gyűrűk, arany, ezüst függő, zsebbe való órák, más ezüst szerek, a' leg hiresebb mesterektől festett, vésett képek, szines, fejer, asztal ruhák, házi eszközök, porcellán, 's

üveg edények, tükrök, és számos ingó házi bútorok, kótya vetye által, a' kész pénzel fizetőknek el fognak adatni, melyre minden úri vevők meghivattatnak. Költ N. Győrben, Julius 10-ikén, 1803-ik esztend.

* * *

Georgikon Institutumban jövő Augustus hónapnak végével elüresülendő két Practicansi Stipendiumokról szóló Magyar Hirdetmény.

Keszthelyen, Nemes Zala Vérmegyében helyezettett Mező-Városban Georgikon nevezet alatt felállított Gazdasági foglalatosságot tárgyazó majorban, e' most folyó 1803-ik esztendőbéli jövő Augustus hónapnak végezetével két Stipendiumok üressen fognak maradni, mellyeknek elnyerésére alkalmatosság lévén, a' nevezett Georgikon' részéről minden ollyas Ifiaknak, kiknek az említett Stipendiumoknak megnyerésére, 's ennél fogva a' gazdaság meg tanulására 's abban szerzett tudományok után gazdasági tiztségre kedvek volna, jelentetik, hogy magokat következő September, és October hónapokban a' Georgikonbéli Előjáróknál személyessen jelentsék bé. A' gazdaságot tanuló illyes ifjában, akármely vallásu, születésű, vagy Nemzetbéli legyen is ő, meg kívánandó tulajdonságok ezek: hogy ő a' Filozofiát vagy legalább az alsóbb hat Deák Oskolákat jól el végezte, Deák, Magyar, és Német nyelveken írjon, és beszéljen, elvégezett tanulásárúl, 's jó maga viselkedéséről hiteles bizonyosság - és ajánló - levelet mutasson; végre ép, és egészséges testű legyen. E' szerént azon két ifjaknak, a' kik az elüresülendő stipendiumoknak elnyerésekre alkalmatosoknak fognak találtatni, élelmére, és ruházatjára (szabad

(szálláson, fűtésen, és gyertyán kívül) első esztendőre 100, a' másodikra 120, a' harmadikra 150 forint adattatik, 's egyfzersmind arról, ha az három esztendőt, a' meddig tudniillik a' Cursus szokott tartani, ditséretes elő-menetellel el végezéndik, hogy gazdasági tiztségre emeltetnek, bizonyossá tétnek.

Minden egyéb ifjaknak is, a' kik akár önnön költségeken, akár más jóltevők, vagy attyokfiai segedelmével, a' Georgikonban tanittandó, gazdaságbéli, Mathematica, és Physico-Veterinai Tudományokat tanulni, 's magokat a' külső gazdaságbéli tárgyakban is gyakorólni akarják, valamint eddig, úgy ez után is (a' Georgikonbéli Előjárónál meg teendő béjelentés után) mind ezekre való bėjáras, 's kinekkinek tzéljához képest válaftandó Tudományoknak hallása, melyek így egy esztendő alatt is könnyen elvégezödhetnek, minden fizetés nélkül szabad lészzen; tsupán azon kötelezéssel, hogy magokat a' Georgikon' törvényeihez, és rendtartásihoz alkalmaztassák, 's mind privatim, mind publice tartatni szokott exámeneknek alá vessék.

A' tárgyak, melyek az említett Gazdasági Majorban elő adatnak, e' következendők, u. m.

A' G a z d a s á g b é l i C u r s u s b a n.

1. Élet, Takarmány, Kertivetemény, Kereskedésre, 's fel dolgozásra való Flánta, Gyümölcsfa, Szöllő, és Erdő mívelés, Ló, Szarvas marha, Birka, s. v. Disznó, Selyem bogár, Méh, Szárnyas baromfi tenyésztetés, Vadászat, és Halászat.

2. Mind ezek körül elő forduló mesterfégék, avagy Technologia, azokkal való gazdálkodás, p. o. Pálinka égetés, serfőzés, mézfégetés téglavetés, marha hizlalás, bor, és etzet készítés s. a. t.

3. Falusi politziabéli rendtartások, a' marha döge, tüzi veszedelmek, fának meg kéméllése körül s. a. t.

A' *Mathematicus Cursus* ban.

1. Számvetés az ép számokban; a' közönséges és tizedes darab számok; Ratio, Proportio, Arany, Társaság' és kamat, vagy Interes Regulája; pénz váltás, a' nyereségnek, vagy kárnak számolása; Tserélés, a' pénzel való kereskedés, Algebrának fundamentomi, Geometria Theoretica, és ennek három részei, u, m: Eutimetria, Planimetria, és Stereometria, a' Conica sectiók.

2. Trigometria plana, a' practica Geometriával; Mechanica, és Hydrotechnia.

3. A' Városi és paraszti építés mestersége, Gazdaságbéli, és kettős számadás módja, és számvevés mestersége.

Egyfzersmind ezek mellett a' földmérés, és építésbéli rajzolás.

A' *Physico-Veteriari Cursus* ban.

1. Közönséges Természeti Historia, a' Plántáknak Physiologiájával, vagy is inkább a' Phytonomiával együtt: gazdaságbéli Mineralogia, kivált Lithologia; Zoologia; és a' nyáron Botanika, Fűvészki járásokkal egybe kötve.

2. A' Gazdaság' Tudományához alkalmaztatott Physika és Chemia; továbbá az Állatoknak Anatómiája, Physiologiája, és Pathologiája.

3. Pharmatzia, Materia medica, vagy az Orvosi szerekről való tudomány, és a' Therapia; mellyekkel a' Veterináriabéli, vagy is az Állatok orvoslását tárgyazó Cursus elvégeztetvén, még taníttatnak, az Orvosi Politziának, az Anthropologiának, és a' Diétetikának fő tzikkelyei.

J e l e n t é s.

Sokan tudakozták tőlünk a' két Hazából; hogy miben legyen már a' Magyar Német és Német Magyar Lexicon, mikorra készül el? 's a' t. Ennek végire járván, kívánjuk Èrdemes Olvasóinkat tudósítani: hogy annak nyomtatása Februáriustól fogva folyton foly, a' mióta szünet nélkül két szedő dolgozik benne, és ennél több nem is dolgozhatnék. De minthogy az ilyen Munka lassú, úgy hogy a' sebes szedő is alig szedhet hetenként egy árkusnál valamitskével többet, még eddig csak 31 árkus jöhetett ki; a' correcturával vagy jobbítgatással is igen sok idő telik; ezenkívül az Èrd. Kiadó megváltoztatván szándékát, már most egész kiterjedésében adja ki a' Lexiconját, semmit ki nem hagyván abból, mellynek tehát a' nagysága két annyival is felyül haladja az ígért Lexicon nagyságát: és így, egyedül a' lehetetlenség az oka, hogy a' Lexiconnak valamely része az előre meghatározott időre el nem készülhetett.

Most a' Német Magyar rész nyomtattatik, és mihelyt ezen Résznek első szakaszza, melly az M. betűig megy, 's mintegy 40 árkusra szaporodik, elkészült, azonnal leküldetik, és mi is jelentést fogunk rólla tenni.

A' Munkáról azt állíthatjuk, hogy az a' nyomtatásbéli szépségére nézve, a' legszebb Lexiconokkal is vetekedik: a' benne feltaláltató szók' bőv- ségekre nézve pedig, bővebb ez, a' mint annak Èrd. kiadójától tudjuk, 's vizsgáltuk is, mind az Ad- lung nagy Lexiconjánál, mind a' Scheller, Hede- rich, Kirschius, Bauer vagy más Német Deák Le- xiconoknál, a' mellynek tehát kijövetelét mi is szí- vesen és örömmel várjuk.